

Elogi immoderat del senyor Pla i Casadevall

Salvador Espriu, tothora precís, tothora concís, ho va sentenciar en la dedicatòria personal que li va fer en un llibre seu l'any 34: "A Josep Pla, el primer". Que el senyor Pla és el primer prosista català contemporani ho proclama Espriu, però també, entre molts d'altres, Carles Riba, Joan Coromines (una devoció, mútua entre dos, literalment, titans), Gabriel Ferrater, Pere Gimferrer ("l'autor del Dietari, de l'únic Dietari amb lletres capitals"), Valentí Puig, Josep Vergés (l'editor, pagava poc però pagava sempre), Jaume Vicens Vives, Alexandre Planas (el descobridor, que l'adorava fins l'esquelet), Manuel Ibáñez Escofet, Josep Maria Casasús (una mina, Pla, i que dure), Don Adolf Pizcueta, Xavier Febrés (un plaista ex-antiplaista), Josep Maria Castellet, Josep Maria Flotats (gràcies, pels ametllers), Miquel Alberola, Ignasi Mora, Joan M. Monjo, Biel Sansano, Robert Usach, Paca Sevilla, potser Josep Piera, potser Enric Sòria, potser Joan Fuster, i fins i tot, amb reticències automonàrquiques, potser Baltasar Porcel.

Amb tot, ha estat el mestre Barnils, fent honor a la genètica heretada del seu avi pinxo, el que liquida la qüestió de manera més lúcida i vehement: "Pla és l'escriptor periodista exemplar. Per a mi, Pla és una demostració que el periodisme és un gènere literari com puguin ser-ho el teatre, la poesia, la novel·la... Vaja, la màxima demostració. No sols dintre de la cultura catalana, sinó de la cultura occidental, si més no. Pla només ha fet periodisme, i ningú nega, ningú, que en Pla sigui un molt gran escriptor. Tot plegat, si s'acosta algú i et diu "jo vull escriure teatre": "Nano, Shakespeare". Vull escriure novel·la: "Nano, Stendhal o Tolstoi". Vull escriure, dins de la literatura, periodisme: "Nano, Pla". I no hi ha volta de full. És província el català que considera que en Pla és bo sols per nosaltres. Això és un provincianisme es-

pectacular". Oi i tant, Ramon.

L'obra de Pla és gran. No sols en quantitat –sempre insuficient per als milers d'addictes que en volem més i més– sinó, sobretot, en qualitat. *El Quadern gris* –el llibre més apassionat i apassionat que he llegit en la meua vida–, *Aigua de mar*, *Les hores*, els toms de *Notes* (disperses, per a Sílvia, del capvesprol), *Primera volada*, *Retrats de passaport*, molts *Homenots...* són fites indeclinables d'alta cultura catalana i europea, tant si es vol com si no es vol.

L'obra de Pla, tot ell, té, a més, per a nosaltres els perifèrics i atrotinats valencians, un valor afegit que cal, que vull reivindicar. Si tenim, i el tenim, un escriptor *nacional* –en tota l'extensió i intensitat de la fórmula: Shakespeare, per als anglesos, per a entendre'ns– és Josep Pla. Pla és tan accessible i suggestiu, tan pròxim i enlluernador, per al cim de la nostra cultura humanista –Riba, és clar– com per a l'adolescent valencià, semianalfabet i bocabadat, que era jo l'any 67. Pla és càlid, com una pàtria. Pla és una pàtria. O dit d'una manera difinitivament subjectiva: el meu *catalanisme* prové del *Quadern gris* i no de *Qüestió de noms* (un capció pamflet *guista avant la lettre*) del senyor Fuster, que al cel siga.

Com sé que són molts els planians valencians que comparteixen, en tot, o en part, aquest elogi immoderat, els inste a ser agraïts. Vos inste a muntar –amb urgència, amb diligència– una Associació d'Amics de Josep Pla del País Valencià.

Una associació que només és possible, ara com ara, si el fecumd Institut Alfons el Vell de Gandia actua com a catalitzador i gerent de la iniciativa –la magnífica exposició– homenatge de fa poques setmanes a Bellreguard en pot ser el preàmbul. Una associació que tinga com a objectiu prioritari popularitzar, estendre entre tota la nostra trama cívico-educativa l'obra i la figura del més gran, més *nacional*, dels nostres escriptors.

Planians del País Valencià: unim-nos.

Vicent Martí

Tinent d'Alcalde Nacionalista de l'Ajuntament d'Altea (PVN)

El Canal Olímpic com a exemple

Ignoro si la iniciativa s'ha donat. Pel que ha transcendit a la premsa, no s'ha fet cap pas en aquest sentit. La iniciativa que es podia esperar era aquesta: atès que els màxims directius de les dues televisions públiques presents al Principat de Catalunya han acordat d'emetre el JJ. OO. en català per un sol canal, ¿no convenia a tothom de sumar també a l'acord històric una tercera televisió pública com el Canal 9 de la TVV?

A Catalunya, la possible col·laboració, franca i en pla d'igualtat, entre Televisió Espanyola i Televisió de Catalunya era una simpàtica utopia. Fins a primers d'aquest juliol. Com fou àmpliament comentat, el dia 2 d'aquest mes, els directors generals de RTVE i de la CCRTV signaven a Barcelona l'acord institucional per construir el Canal Olímpic, el canal que retransmetrà al Principat en versió única i contínua en català el desenvolupament dels Jocs.

Calia esperar tot uns Jocs Olímpics per aconseguir una proesa institucional d'aquesta envergadura. Després d'uns mesos de tenses negociacions per part de la CCRTV per obtenir de TVE els drets de retransmissió en català al Principat, de sobte s'entreveié una clariana insospitada: la possibilitat de col·laboració real i a tots els nivells.

Al final, almenys per quinze dies, s'ha imposat el seny, és a dir, la racionalitat en l'ús i explotació dels recursos públics. Fins i tot a Madrid el seny sembla haver arribat a les altures de Prado del Rey.

Però, no solament podem valorar l'esforç de racionalització en l'organització, producció, seguiment i retransmissió dels Jocs en català. També cal aplaudir l'exemple de moralització del

servei públic, com sens dubte és i serà el Canal Olímpic. Es per això, doncs, que encara es troba a faltar més alguna iniciativa semblant cap a la TVV o des de la TVV. Per què, a ningú no se li ha acudit d'invitar a negociar algun tipus de pacte entorn del Canal Olímpic el director general de la RTVV? ¿Quina versió de les transmissions olímpiques estarà obligada a utilitzar la TVV? Que no és València subseu olímpica? Que no estan ja ben entrenats el comentaristes esportius del Canal 9 a les retransmissions en català?

Ben segur que l'acord del Canal Olímpic ha reeixit més fàcilment per les persones dels directius i perquè les reunions, tant a Madrid com a Barcelona, es feien en català. ¿No és el català una llengua pactista per excel·lència? Doncs, entorn de la taula, davant la responsabilitat d'uns esdeveniments únics per al país i per a la TV, Jordi Garcia Candau, Joan Granados, Ramon Colom, Jaume Ferrús, Enric Sopena, oblidaren les sigles respectives i es posaren a la feina. És probable que, en cas de ser-hi convidat, Amadeu Fabregat també s'hauria entès fàcilment amb els altres directius. El problema és aquesta ignorància supina i malèvola de la unitat del català. TVE no té cap dubte sobre la unitat del castellà.

Josep Gifreu